

Skydds- och ordningsföreskrifter

för Bornsjöns vattenskyddsområde inom Botkyrka-, Salems- och Södertälje kommun, Stockholms län;

Länsstyrelsen föreskriver med stöd av 7 kap. 22 § och 7 kap. 30 § miljöbalken (SFS 1998:808) följande:

Nedan angivna skydds- och ordningsföreskrifter skall gälla inom Bornsjöns vattenskyddsområde som framgår av karta enligt bilaga 2. Vattenskyddsområdet består av en vattentäktzon kring råvattenintaget i Bornsjön, en primär skyddszon som omfattar Bornsjöns vattenyta samt en sekundär skyddszon som utgörs av resterande land- och vattenområden inom vattenskyddsområdet. Den sekundära skyddszonen sammanfaller i huvudsak med tillrinningsområdet för Bornsjön.

Dessa skydds- och ordningsföreskrifter ersätter tidigare meddelade skyddsföreskrifter för Bornsjön enligt beslut 1988-05-19, dnr 11.184-617-86.

Inom vattenskyddsområdet skall allmän hänsyn enligt Miljöbalken iakttas för att undvika att Bornsjön eller dess tillflöden förorenas. Med tillflöden avses såväl yt- som grundvattentillflöden.

Förutom dessa skyddsföreskrifter gäller inom vattenskyddsområdet även sådana bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning.

Verksamhet och hantering som innebär direkt risk för förorening av Bornsjön eller dess tillflöden får inte förekomma oavsett om verksamheten eller hanteringen är reglerad eller inte i nedan angivna föreskrifter.

Föreskrifterna omfattar inte den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktverksamhetens bedrivande.

Upplysningar i anslutning till dessa skyddsföreskrifter framgår av bilaga 3.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med;

Hantering: tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring/lagring, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Avloppsvatten: spillvatten eller annan flytande orenlighet, vatten som använts för kylning, vatten som avleds för sådan avvattnings av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning, eller vatten som avleds för avvattnings av en begravningsplats.

Dagvatten: ytligt avrinnande regn- och smältvatten.

Industriell verksamhet: all slags produktion, lagring och annan hantering av varor samt laboratorier, partihandel, lager och tekniska anläggningar. Vidare inräknas de kontor och personalutrymmen etc. som behövs för verksamhetens drivande.

Farligt gods: gods som omfattas av bestämmelserna i lagen (1982:821) om transport av farligt gods med tillhörande följdlagstiftning.

Transport av farligt gods: förflyttning av farligt gods med transportmedel samt sådan lastning, lossning förvaring och hantering av det farliga godset som utgör ett led i förflyttningen. Som transport avses dock inte förflyttning som sker endast inom ett område där tillverkning, lagring eller förbrukning av farligt gods äger rum.

SKYDDS- OCH ORDNINGSFÖRESKRIFTER

1. Vattentäktsson (Intagsområde)

Inom vattentäktssonen gäller tillträdesförbud och endast vattentäktssverksamhet får bedrivas. Undantag görs för huvudmannens tillsyn och underhåll av vattentäkten. Vattentäktssonen skall vara utmärkt med bojar.

2. Primär skyddsson (Bornsjöns vattenyta)

Inom den primära skyddssonen gäller tillträdesförbud hela året med undantag för vattentäktssinnehavarens tillsyns-, skydds- och underhållssverksamhet.

3. Sekundär skyddsson

3.1 Hantering av petroleumprodukter, kemikalier m.m.

Hantering av brandfarliga vätskor, t.ex. petroleumprodukter såsom bensin, diesel, eldningsolja och fenolhaltiga preparat, tjärprodukter, kemiska bekämpningsmedel etc, får inte ske på sådant sätt att förorening eller risk för förorening kan uppstå.

Hantering av petroleumprodukter får dock förekomma för fastigheters befintliga oljeförsörjning och för vad som erfordras för befintlig trädgårds- eller jordbruksdrift eller annan drift av verksamhet som är tillåten enligt dessa föreskrifter.

Förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer etc. skall oavsett ändamål vara utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage säkert kan förhindras tränga ned i marken eller rinna ut till ytvatten. Det samma gäller även beträffande arbetsfordon som parkeras inom skyddsområdet regelbundet eller under längre tid.

Oljetankar/cisterner får inte anläggas i mark.

3.2 Industriell verksamhet (miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken)

Industriell verksamhet får inte etableras. Befintlig verksamhet får bedrivas i den omfattning den har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att verksamheten inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

3.3 Bebyggelse

Nya byggnader för bostadsändamål får inte uppföras. Befintliga byggnader får inte tas i anspråk helt eller delvis för väsentligen annat ändamål om det kan medföra risk för förorening av grundvatten eller ytvatten.

3.4 Avloppsvatten och dagvatten

Nya utsläpp av avloppsvatten på eller i marken, vattendrag eller andra vattenområden får inte tillkomma. Befintliga anläggningar får förekomma i den omfattning och utformning de har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att de inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning. Nya avloppsledningar får utföras under förutsättning att de är täta.

Utsläpp av dagvatten från nyanlagda eller ombyggda hårdgjorda ytor, t.ex. vägar och parkeringsplatser, får inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening. Dräneringssystem från nya eller ombyggda vägar skall vara försett med möjlighet till fördröjning och uppsamling i samband med kemikalieolyckor.

Hantering av dagvatten vid befintliga vägar och parkeringsplatser får förekomma i den omfattning och utformning den har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att den inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning.

3.5 Djurhållning, jord- och skogsbruk samt trädgård

Spridning av gödselmedel får inte ske på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller tjälad mark. Naturgödsel och andra gödselmedel får i övrigt användas för normal drift av jordbruk samt i normal omfattning på tomtmark. Med tomtmark avses villatomter och motsvarande ytor runt bostadshus på jordbruksfastighet.

Gödselstäder, urinbrunnar och ensilageanläggningar skall anordnas på sådant sätt att läckage inte kan uppstå.

En sex meter bred skyddszon på var sida närmast huvuddiken skall lämnas vegetationsklädd och obetad.

Upplag av bark, timmer, flis eller likvärdiga produkter får inte förekomma. Tillfälliga upplag under en avverkningsäsong får dock förekomma.

3.6 Avfallshantering, tippning och upplag

Deponering, mellanlagring eller upplag av avfall får inte förekomma.

Tillverkning och upplag av asfalt, oljegrus eller vägsalt får inte förekomma.

Tippning i vatten får inte förekomma.

3.7 Muddring, schaktning, sprängning mm

Muddrings-, schaktnings- och fyllningsarbeten samt sprängning av berg får inte ske utan tillstånd.

Mindre anläggnings- och underhållsarbeten inom tomter samt drift och underhåll av vägar får dock utföras. Likaså får erforderliga arbeten för nyanläggning och underhåll av va-, gas-, el- och teleledningar utföras under förutsättning att de inte strider mot bestämmelserna i gällande miljölagstiftning. Återfyllnad av schakt och markutfyllnad får endast ske med rena (inerta) massor.

3.8 Energianläggningar

Anläggningar för utvinning av energi ur mark, vatten eller sjösediment får inte utföras om det kan medföra risk för förorening av grundvatten eller ytvatten.

Befintliga anläggningar får användas i den omfattning de har då dessa föreskrifter träder i kraft under förutsättning att anläggningarna inte strider mot bestämmelser i gällande miljölagstiftning.

3.9 Väghållning

Vägsaltning skall ske särskilt restriktivt så att påverkan på ytvatten minimeras.

3.10 Fordonstvätt

Fordonstvätt får inte ske på sådant sätt att Bornsjön eller dess tillflöden förorenas eller riskerar att förorenas.

3.11 Transport av farligt gods

Transport av farligt gods får endast ske på av Länsstyrelsen rekommenderade vägar. Undantag gäller för oljetransporter för befintliga byggnaders uppvärmning och för transporter till befintliga industri-, handels- och värmeanläggningar.

4. Allmänna bestämmelser

4.1 Undantag

I de fall en verksamhet, hantering eller åtgärd inte får förekomma eller företas enligt dessa föreskrifter, dvs. om förbud råder, får Länsstyrelsen meddela undantag (dispens) från föreskrifterna. Detta förutsätter att det finns särskilda skäl och syftet med skyddsföreskrifterna inte motverkas. I samband med meddelande av dispens får Länsstyrelsen föreskriva de särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika förorening av Bornsjön och dess biflöden.

4.2 Ändring/utökning

Ändring/utökning får inte ske av sådana befintliga anläggningar eller verksamheter som behandlas i avsnitten 3.2 och 3.4.

4.3 Skyltning

Huvudmannen för vattentäkten skall sätta upp informationsskyltar på väl synlig plats invid vägar som leder in i eller genom vattenskyddsområdet och vid platser där risken för förorening av vattentäkten är särskilt stor. Skyltningen skall utföras enligt de rekommendationer som getts ut av Naturvårdsverket m.fl. i foldern "Utmärkning av vattenskyddsområde" (NV 91-620-9907-8/1999-01).

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta. Om överenskommelse inte kan träffas på frivillig väg kan Länsstyrelsen ålägga en markägare att upplåta sin mark för ovan nämnda ändamål.

UPPLYSNINGAR

Hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap finns allmänna hänsynsregler som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Dessutom skall densamma utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den "förlust" som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområden enligt miljöbalken och förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, skall omedelbart anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Detta framgår av 38-39 §§ räddningstjänstlagen och 70 § räddningstjänstförordningen. Anmälan skall göras till den kommunala räddningstjänsten tel. 112, miljöförvaltningen samt vattentäktens huvudman, Stockholm Vatten AB.

Påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifterna medför ansvar enligt 29:8 § punkt 7 miljöbalken (1998:808). Den som med uppsåt eller oaktsamhet bryter mot föreskrifter om inskränkning inom vattenskyddsområde som meddelats med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken kan dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Övrig lagstiftning

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i gällande författningar:

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets "föreskrifter och allmänna råd", 2003:24, om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde. Det innebär bl.a. att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, ska utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare ska informationsskylt om "vattenskyddsområde" vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde. Cistern, installerad efter den 5 juni 1990 med en sammanlagd volym som är större än 250 liter ska ha sekundärt skydd. Detta gäller dock inte cistern som är belägen i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under kontinuerlig uppsikt. Det sekundära skyddet ska rymma minst hälften av lagrad vätskevolym, dock minst den största behållarens volym och ska vara tät och hållbart. Skyddet ska vara utformat så att kontroll är möjlig. För befintliga cisterner som installerats före den 6 juni 1990 och som inte har sekundärt skydd, ska återkommande kontroll ske. Intervall av 6 år tillämpas om anordningarna har gott korrosionsskydd och intervall av 3 år om anordningarna saknar gott korrosionsskydd.

Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets författningssamling, SNFS 1997:2, finns föreskrifter om användningen av kemiska bekämpningsmedel. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas inom vattenskyddsområde finns i NSF 2000:7, "Naturvårdsverkets allmänna råd för tillståndsprövning enligt 14 § SNFS 1997:2 rörande användning av kemiska bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde".

Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunens miljönämnd.

Transport av farligt gods

Länsstyrelsen har i särskilt beslut rekommenderat vissa vägar för transport av farligt gods i länet, 01FS 1991:62.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 22 § MB medge dispens från föreskrifter som har meddelats för vattenskyddsområdet om det finns särskilda skäl. Länsstyrelsen hör berörda kommunala myndigheter och huvudmannen för vattentäkten i varje enskilt fall. I samband med sådan prövning kan Länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor, som behövs för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § MB). Dispens får, enligt 7 kap 26 § MB, meddelas endast om det är förenligt med förbudets eller föreskrifternas syfte.

Uppsättning av skyltar

För uppsättning av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen tillstånd från länsstyrelsen. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen.

Information

Det är lämpligt att huvudmannen regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om meddelade föreskrifter.